C/2026/3921

1.9.2026

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 10 päivänä heinäkuuta 2026,

Kreikan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

(C/2026/3921)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 ([1]) ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ([2]) ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Asetuksessa (EU) 2024/1263 täsmennetään, että talouden ohjausjärjestelmän tavoitteena on edistää tervettä ja kestävää julkista taloutta, kestävää ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Asetuksessa säädetään, että neuvosto ja komissio suorittavat talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä monenvälistä valvontaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT', tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Eurooppalaiseen ohjausjaksoon sisältyy erityisesti maakohtaisten suositusten laatiminen ja niiden noudattamisen valvonta.

(2) Komissio antoi 25 päivänä marraskuuta 2025 lausunnon Kreikan alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2026. Komissio antoi samana päivänä asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2026 varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Kreikka kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Lisäksi komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi, suosituksen neuvoston suositukseksi inhimillisestä pääomasta Euroopan unionissa ja ehdotuksen vuoden 2026 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta ([3]) 21 päivänä huhtikuuta 2026 ja yhteisen työllisyysraportin ja suosituksen inhimillisestä pääomasta 9 päivänä maaliskuuta 2026.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) EUVL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komissio julkaisi 29 päivänä tammikuuta 2025 kilpailukykykompassin. Kyseessä on strateginen kehys, jolla pyritään parantamaan unionin maailmanlaajuista kilpailukykyä seuraavien viiden vuoden aikana. Siinä määritetään kestävän talouskasvun kriittisiksi pilareiksi kolme välttämätöntä muutosta: innovointi, vähähiilistäminen ja kilpailukyky sekä turvallisuus. Kilpailukykykompassi on julkaisemisestaan lähtien ollut eurooppalaiseen ohjausjaksoon liittyvän työn johtonuora. Näin varmistetaan, että jäsenvaltioiden talouspolitiikka on EU:n strategisten tavoitteiden mukaista, ja luodaan talouden ohjaamiseen yhtenäinen toimintamalli, jolla edistetään kestävää kasvua, innovointia ja resilienssiä kaikkialla unionissa.

(4) Vuonna 2026 talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen elpymis- ja palautumistukivälineen ([4]) viimeisen vaiheen täytäntöönpanon myötä. Muutamana viime vuonna elpymis- ja palautumissuunnitelmat ovat koheesiopolitiikan rahoituksen ohella olleet olennaisen tärkeitä eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska on edellytetty, että suunnitelmilla vastataan tuloksellisesti kaikkiin viime ohjausjaksoilla annetuissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä ja että EU:n koheesiopolitiikan varoin rahoitetuissa ohjelmissa otetaan maakohtaiset suositukset huomioon. Elpymis- ja palautumistukivälineen elinkaaren lähestyessä loppuaan on edelleen olennaisen tärkeää vakiinnuttaa sen puitteissa tuetut ja toteutetut uudistukset sekä hyödyntää niitä jatkotoimien perustana, myös jotta varmistetaan johdonmukaisuus ja jatkuvuus elpymis- ja palautumissuunnitelmien ja tulevien kumppanuussuunnitelmien välillä.

(5) Komissio julkaisi 3 päivänä kesäkuuta 2026 Kreikkaa koskevan maaraportin vuodelta 2026. Siinä arvioidaan Kreikan edistymistä vuoden 2025 maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Kreikka on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritetään polttavimmat haasteet, joita Kreikalla on edessään. Maaraportissa arvioidaan myös Kreikan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(6) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Kreikasta perusteellisen tarkastelun. Kyseisen asetuksen soveltamiseksi Kreikan makrotalouden haavoittuvuuksista tehdyn komission henkilöstön arvioinnin tärkeimmät havainnot julkaistiin 20 päivänä toukokuuta 2026 ([5]). Komissio totesi 3 päivänä kesäkuuta 2026, että Kreikalla ei enää ole makrotalouden epätasapainoja. Erityisesti julkiseen velkaan ja ulkomaiseen velkaan liittyvät haavoittuvuudet ovat viime vuosina vähentyneet, ja tämän kehityksen tukena on vakaa BKT:n kasvu, minkä lisäksi julkisen talouden ylijäämä on edelleen edesauttanut julkisen velan supistumista ja pankkien taseet ovat parantuneet. Vaihtotaseen alijäämä on edelleen huomattava, mutta sen suotuisa rahoittaminen vähentää ulkoiseen kestävyyteen kohdistuvia riskejä. Kreikka on toteuttanut asiaankuuluvia uudistuksia vähentääkseen pitkäaikaisia haavoittuvuuksiaan. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on pysynyt suurena mutta supistunut edelleen maltillisen finanssipolitiikan ja BKT:n kasvun vuoksi, mikä on parantanut myös negatiivista ulkomaista nettovarallisuusasemaa. Sekä julkisen velan että ulkomaisen velkasuhteen odotetaan pienentyvän entisestään. Vaihtotaseen alijäämä on edelleen suuri, eikä sen odoteta pienenevän tänä vuonna, mutta on odotettavissa, että siitä katetaan suuri osa EU:n rahoituksella ja yksityisellä rahoituksella, josta ei aiheudu velkaa. Työmarkkinat ovat parantuneet, ja työttömyysaste laskee edelleen. Työttömyys on alhaisimmalla tasolla vuoden 2009 jälkeen. Pankit ovat puhdistaneet taseitaan viime vuosina. Pankkisektorin ulkopuolisten luotonhallinnoijien hallussa olevien järjestämättömien lainojen hoitaminen on kuitenkin edelleen hidasta. Kaiken kaikkiaan edistyminen on ollut vahvaa, ja on puututtu tärkeimpiin haavoittuvuuksiin. Hallitus on toteuttanut monenlaisia toimenpiteitä liiketoimintaympäristön, työmarkkinoiden ja verohallinnon parantamiseksi. Terveen finanssipolitiikan noudattaminen auttaisi jatkossa pienentämään julkista velkaa entisestään, ja vaikka työn tuottavuuteen liittyviä rakenteellisia haasteita on edelleen jäljellä, eurooppalainen ohjausjakso tarjoaa puitteet rakenneuudistusten edistymisen seurantaan.

(7) Neuvosto antoi 21 päivänä tammikuuta 2025 komission arvioinnin pohjalta ja sen suosituksesta suosituksen Kreikan kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä ([6]). Suunnitelma kattaa vuodet 2025–2028, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutuksen jakautuminen neljälle vuodelle. Neuvosto suositti seuraavia nettomenojen enimmäiskasvuprosentteja: 3,7 prosenttia vuonna 2025, 3,6 prosenttia vuonna 2026, 3,1 prosenttia vuonna 2027 ja 3,0 prosenttia vuonna 2028. Vastaavat kumulatiiviset enimmäiskasvuprosentit perusvuoteen eli vuoteen 2023 verrattuna ovat 6,5 prosenttia vuonna 2025, 10,3 prosenttia vuonna 2026, 13,7 prosenttia vuonna 2027 ja 17,1 prosenttia vuonna 2028.

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) SWD(2026) 137 final.

([6]) Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä tammikuuta 2025, Kreikan kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä (EUVL C, C/2025/661, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

(8) Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota ja sen vaikutukset muodostavat Euroopan unionille eksistentiaalisen haasteen. Komissio on kehottanut jäsenvaltioita pyytämään koordinoidusti vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen kansallisen poikkeuslausekkeen aktivoimista, jotta voidaan tukea unionin pyrkimyksiä lisätä puolustusmenoja nopeasti ja merkittävästi ([7]), ja Eurooppa-neuvosto pani 6 päivänä maaliskuuta 2025 tämän ehdotuksen tyytyväisenä merkille. Neuvosto antoi komission suosituksesta 8 päivänä heinäkuuta 2025 suosituksen, jossa Kreikalle sallitaan suositetuista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeaminen ([8]), Kreikan esitettyä asiaa koskevan pyynnön. Ajanjakso, jona kansallinen poikkeuslauseke on aktivoituna (2025–2028), antaa Kreikalle mahdollisuuden priorisoida julkisia menoja uudelleen tai lisätä julkisen talouden tuloja niin, että pysyvästi suuremmat puolustusmenot eivät vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä.

(9) Kreikka toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2026 vuotuisen edistymisraporttinsa ([9]) vuodelta 2026. Siinä kerrotaan, miten se on edistynyt nettomenojen suositettujen enimmäiskasvuprosenttien noudattamisessa ja sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisessa, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaisten suositusten yhteydessä määritettyihin keskeisiin haasteisiin. Vuotuisessa edistymisraportissa otetaan asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti huomioon myös Kreikan puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(10) Vuonna 2025 reaalisen BKT:n kasvu oli 2,1 prosenttia ja YKHI-inflaatio 2,9 prosenttia. Komission kevään 2026 talousennusteessa reaalisen BKT:n ennakoidaan kasvavan 1,8 prosenttia vuonna 2026 ja 1,6 prosenttia vuonna 2027 ja YKHI-inflaation ennakoidaan olevan 3,7 prosenttia vuonna 2026 ja 2,4 prosenttia vuonna 2027.

(11) Eurostatin tietojen ([10]) perusteella Kreikan julkisen talouden ylijäämä kasvoi 1,3 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2024 1,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 ja maan perusylijäämä kasvoi 4,8 prosentista suhteessa BKT:hen 4,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025. Ylijäämän kasvu vuonna 2025 johtuu pääasiassa alhaisemmista korkomenoista ja juoksevien menojen hillitsemisestä sekä kasvaneista arvonlisäverotuloista huolimatta toteutetuista elvytystoimenpiteistä (0,6 % suhteessa BKT:hen), mukaan lukien sosiaaliturvamaksujen leikkaukset, korkeammat julkisen sektorin palkat ja kohdennettu kotitaloustuki. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan ylijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 0,8 prosenttia vuonna 2026 ja 0,6 prosenttia vuonna 2027. Ylijäämän supistuminen vuonna 2026 johtuu pääasiassa veronalennusten (tuloveron, kiinteistöveron ja arvonlisäveron), eläkkeiden ja julkisen sektorin palkkojen korotusten sekä suurempien puolustusmenojen ja väliaikaisten energiatukitoimien vaikutuksesta. Ylijäämän supistuminen edelleen vuonna 2027 johtuu pääasiassa vuoden 2026 elvyttävän finanssipoliittisen paketin vaikutuksesta koko vuoteen, sosiaaliturvamaksujen alentamisesta edelleen ja julkisen sektorin palkkojen lisäkorotuksista.

(12) Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan viritys ([11]), johon sisältyvät sekä kansallisin että EU:n varoin rahoitetut menot, oli vuonna 2025 elvyttävä (0,8 % suhteessa BKT:hen). Sen ennustetaan olevan elvyttävä 2,8 prosentilla suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja kiristävä 1,5 prosentilla suhteessa BKT:hen vuonna 2027.

([7]) Komission tiedonanto ”Puolustusmenot kasvuun vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa”, Bryssel, 19.3.2025, C(2025) 2000 final.
([8]) Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2025, neuvoston Kreikalle asetuksen (EU) 2024/1263 nojalla asettamista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeamisen sallimisesta (kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointi) (EUVL C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).
([9]) Vuonna 2026 toimitetut vuotuiset edistymisraportit ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.
([10]) Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.
([11]) Finanssipolitiikan virityksellä mitataan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että unionin talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan seuraavien erotuksena: keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen muutos; perusmenoista vähennetään harkinnanvaraiset tulopuolen toimenpiteet, mutta niihin otetaan mukaan elpymis- ja palautumistukivälineen ei-takaisinmaksettavalla tuella (avustuksilla) ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot.

(13) Eurostatin toimittamien tietojen ([12]) perusteella Kreikan julkinen velka, joka vuoden 2024 lopussa oli 154,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, laski vuoden 2025 loppuun mennessä 146,1 prosenttiin. Velkasuhteen supistuminen vuonna 2025 johtui pääasiassa nimellisen BKT:n kasvusta ja julkisen talouden ylijäämästä. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan velka suhteessa BKT:hen pienenee ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella vuoden 2026 loppuun mennessä 140,7 prosenttiin ja vuoden 2027 loppuun mennessä edelleen 134,4 prosenttiin.

(14) Eurostatin tietojen ([13]) perusteella Kreikan julkiset puolustusmenot suhteessa BKT:hen olivat vuonna 2025 yhteensä 2,4 prosenttia, mikä merkitsee viitevuoteen eli vuoteen 2024 verrattuna 0,2 prosenttiyksikön kasvua suhteessa BKT:hen. Vuonna 2026 niiden ennakoidaan komission kevään 2026 talousennusteen mukaan olevan 2,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä merkitsee 0,4 prosenttiyksikön kasvua suhteessa BKT:hen vuoteen 2024 verrattuna ([14]).

(15) Unioniin kohdistuu edelleen energian toimitushäiriöiden ja hintojen voimakkaan epävakauden riskejä, joita maailmanlaajuisiin öljy- ja kaasumarkkinoihin vaikuttavat geopoliittiset jännitteet pahentavat. Vuosien 2022–2023 energiakriisistä saadut kokemukset osoittivat, että laajoista ja kohdentamattomista toimenpiteistä aiheutuu julkiselle taloudelle suuria kustannuksia ja että ne ovat yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti tehottomia. Sodan puhjettua Lähi-idässä helmikuussa 2026 Kreikka on toteuttanut finanssipoliittisia toimenpiteitä lieventääkseen korkeiden energian hintojen vaikutuksia kotitalouksiin ja yrityksiin ([15]). Toimenpiteisiin kuuluu yhdistelmä sosiaalisia tulonsiirtoja ja hintatukitoimenpiteitä, erityisesti kohdentamaton dieseltuki (0,16 euroa litralta) ja kohdennettu polttoainekortti, jolla ajoneuvoa kohden voi saada 50–60 euroa huhti-toukokuussa 2026, sekä maataloustuottajille kohdennettu lannoitetuki, joka kattaa maatalousalalla 15 prosenttia kustannuksista vuoden 2026 huhtikuusta elokuuhun. Lisätukeen kuuluu kertaluonteinen kohdennettu tulonsiirto lapsiperheille (150 euroa lasta kohden) ja korvaus lauttaliikenteen harjoittajille kuljetuskustannusten kattamiseksi. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan näistä toimenpiteistä julkiselle taloudelle aiheutuvien kustannusten arvioidaan olevan 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026. Komissio arvioi, että jos nämä toimenpiteet pysyisivät voimassa vuoden 2026 loppuun asti, niistä julkiselle taloudelle aiheutuvat kustannukset olisivat 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026.

(16) Komission laskelmien perusteella Kreikan nettomenot kasvoivat 3,0 prosenttia vuonna 2025 ja 2,8 prosenttia kumulatiivisesti vuosina 2024 ja 2025. Menojen nettokasvu vuonna 2025 on alle suositellun enimmäiskasvun. Kun tarkastellaan vuosia 2024 ja 2025 yhdessä, myös nettomenojen kumulatiivinen kasvu on suositettua enimmäiskasvua pienempi.

(17) Komission laskelmien perusteella Kreikan nettomenojen ennakoidaan kasvavan 7,3 prosenttia vuonna 2026 ja 10,4 prosenttia kumulatiivisesti vuosina 2024, 2025 ja 2026. Ennakoitu nettomenojen kasvu vuonna 2026 ylittää suositetun enimmäiskasvuprosentin. Tämä poikkeama on vuositasolla 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun tarkastellaan vuosia 2024, 2025 ja 2026 yhdessä, nettomenojen kumulatiivisen kasvuprosentin ennakoidaan myös olevan suositeltua enimmäiskasvuprosenttia suurempi ja vastaavan kumulatiivisesti 0,2 prosentin poikkeamaa suhteessa BKT:hen. Ennakoitu poikkeama on kuitenkin tämänhetkisten puolustusmenoja koskevien kehitysarvioiden perusteella kansallisen poikkeuslausekkeen salliman jouston rajoissa.

(18) Vero- ja tullihallinnon keskittäminen ja digitalisointi ovat olleet avainasemassa verosäännösten noudattamisen parantamisessa, digitaalisia välineitä on otettu käyttöön, ja sääntöjen noudattamista koskevia järjestelmiä on vahvistettu myös osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, mikä on osaltaan vähentänyt merkittävästi alv-säännösten noudattamisvajetta. Jotta tämä kehitys voi jatkua, on erityisen tärkeää ylläpitää investointeja, mukaan lukien elpymis- ja palautumistukivälineen tuella kehitettyjä tietojärjestelmiä, osoittamalla riittävästi resursseja järjestelmien ylläpitoon ja sisäiseen kapasiteettiin. Samanaikaisesti verojärjestelmässä on edelleen useita verotukia (1 236 tukea vuonna 2025), joilla on huomattava vaikutus julkiseen talouteen, mikä lisää verojärjestelmän monimutkaisuutta ja vaikuttaa tulojen hallinnan tehokkuuteen. Verotukien järjestelmällinen arviointi loisi perustan verotukien järkeistämiselle ja parantaisi näin verojärjestelmän yleistä läpinäkyvyyttä ja tukisi julkisen talouden kestävyyttä. Lisätoimia tarvitaan myös tullihallinnossa. Tullihallinnon meneillään oleva keskittäminen on lisännyt tullituloja kokonaistuonnin vähentymisestä huolimatta, mutta tarkastusten keskittämisen viimeistely, toimintavalmiuksien vahvistaminen ja infrastruktuurin laajentaminen suurimmissa maahantuontipaikoissa, kuten Pireuksen satamassa, parantaisi edelleen täytäntöönpanoa ja tulojen keräämistä.

([12]) Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.
([13]) Eurostat, julkiset menot julkisyhteisöjen tehtäväluokituksen (COFOG) mukaan.
([14]) Naton puolustusmenojen määritelmä eroaa julkisen sektorin tehtäväluokituksen mukaisesta puolustusmenojen määritelmästä. Lisäksi voi esiintyä menojen, erityisesti puolustustarvikkeiden, kirjaamisajankohdasta aiheutuvia eroja, koska Nato-raportoinnissa ei noudateta kirjausajankohtaa koskevia kansantalouden tilinpidon sääntöjä.
([15]) Tilanne komission kevään 2026 talousennusteen koontipäivänä (4. toukokuuta 2026).

(19) Kreikka on jatkanut toimiaan julkishallintonsa nykyaikaistamiseksi. Julkishallinnon koko ja kustannukset ovat vuoden 2010 jälkeen toteutetun huomattavan sopeutuksen jälkeen pitkälti vastanneet EU:n keskiarvoa. Kreikan julkisen sektorin palkkamenot säilyivät vuonna 2025 pitkälti ennallaan, 10,2 prosentissa suhteessa BKT:hen, mikä on hiukan alle EU:n keskiarvon (10,3 % suhteessa BKT:hen). Tämän ylläpitämiseksi on tärkeää jatkaa yhtenäisen palkkataulukon soveltamista ja säilyttää henkilöstön määrä nykyisellään, myös määräaikaisen henkilöstön osalta. Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä julkishallinnon vaikuttavuuden parantamiseksi. Niihin kuuluu vuonna 2023 hyväksytty monitasoinen hallintomalli, jolla on tarkoitus parantaa keskus-, alue- ja paikallishallinnon välistä koordinointia esimerkiksi vesivarojen hoidossa ja pelastuspalveluissa. Kreikan odotetaan ryhtyvän soveltamaan hallintokehystä, kun se on ensin hyväksynyt kodifioidun lain, jolla kaikki alue- ja paikallishallinnon vastuualueet sisällytetään yhtenäiseen oikeudelliseen kehykseen, jonka odotetaan tulevan käyttöön vuonna 2026.

(20) Edistystä on tapahtunut pankkien taseissa olevien järjestämättömien lainojen vähentämisessä. Jäljellä olevat järjestämättömät lainat ovat tällä hetkellä suurelta osin luotonhallinnoijien hallussa, ja eteneminen niiden purkamisessa on hidasta. Oikeudellisten esteiden, kuten huutokauppoja edeltävien ja niiden jälkeisten riita-asioiden oikeudellisen ratkaisemisen pitkän keston, takia kolmansien osapuolten kiinnostus on vähäistä ja huutokaupat epäonnistuvat, mikä viivästyttää vakuuksien realisointia. Edellä mainitut realisointimenettelyjen viivästykset, joiden takia mahdolliset ostajat luopuvat aikeistaan osallistua huutokauppoihin, heikentävät velkajärjestelyjen yleistä tehokkuutta ja vähentävät myös kiinteistöjen tosiasiallista tarjontaa. Viivästykset myös pahentavat asumisen hintakriisiä, sillä lukuisat vapaat asunnot on sidottu ulosottoprosesseihin. Viime aikoina hyväksytyillä menettelyllisillä toimenpiteillä pyritään puuttumaan edellä mainittuihin ongelmiin nopeuttamalla huutokauppoja edeltävien ja niiden jälkeisten riita-asioiden ratkaisemista, kuten i) menettelyjen yksinkertaistaminen, ii) toimenpiteet, joilla vältetään ulosottoon liittyvien riita-asioiden suhteeton keskittyminen suurkaupunkialueille ja iii) digitaalinen alusta, jotta saavutetaan merkittävää edistymistä etänä järjestettävissä kuulemisissa. Näiden toimien vaikuttavuutta ei voida kuitenkaan vielä taata.

(21) Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen, merkityksellinen ja oikea-aikainen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen unionin rahoitusvälineiden onnistuneeseen täytäntöönpanoon, myös eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.

(22) Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF), Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) ja koheesiorahastosta tuettavien koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpano on Kreikassa sekä hankkeiden valinnan että maksujen osalta EU:n keskiarvoa nopeampaa. On tärkeää pitää yllä nykytahtia samalla kun maksimoidaan investointien vaikutus kentällä. Kreikka toteuttaa koheesiopolitiikan ohjelmissaan jo nyt toimia kilpailukyvyn ja kasvun edistämiseksi. Joidenkin osa-alueiden täytäntöönpanoon voi kuitenkin olla tarpeen kiinnittää lisää huomiota. Ne liittyvät muun muassa innovointiin, jätehuoltoon, julkiseen kaupunkiliikenteeseen, rautateihin ja paikkalähtöisiin toimenpiteisiin, jotta inhimillinen pääoma saadaan jäämään pääkaupunkiseudun ulkopuolelle ja jotta voidaan puuttua väestön vähenemiseen vähemmän kehittyneillä alueilla. On olennaisen tärkeää varmistaa, että Kreikan koheesiopolitiikan rahastojen väliarvioinnissaan yksilöimät uudet investoinnit, erityisesti ne, jotka liittyvät väliarviointiasetuksessa ([16]) määritettyihin viiteen painopisteeseen, toteutuvat nopeasti ja tuloksellisesti.

(23) Kreikalla on useita haasteita, jotka liittyvät sääntelytaakkaan, tuote- ja palvelumarkkinoille pääsyn esteisiin, hajanaiseen tutkimuspolitiikkaan, pitkiin oikeudenkäyntimenettelyihin ja epävarmuuteen, joka johtuu maankäyttösuunnitelmien puuttumisesta. Joillakin näistä aloista on kuitenkin äskettäin toteutettu politiikkatoimia.

([16]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/1914, annettu 18 päivänä syyskuuta 2025, asetusten (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056 muuttamisesta väliarvioinnin yhteydessä strategisiin haasteisiin vastaamiseksi toteutettavien erityistoimenpiteiden osalta.

(24) Kreikka on parantanut sääntelykehystään ja ottanut käyttöön digitaalisia välineitä virtaviivaistaakseen yritysten vuorovaikutusta valtion kanssa esimerkiksi yksinkertaistamalla ja digitalisoimalla yritysten perustamista ja toimintaa koskevaa lupamenettelyä. Kreikkalaiset yritykset kokevat kuitenkin, että vaaditusta liiketoimintasääntöjen noudattamisesta aiheutuu merkittävä haaste investoinneille, mikä käy ilmi Euroopan investointipankin kyselytutkimuksista. Ympäristölupamenettelyissä on edelleen mukana useita viranomaistahoja ja hyväksymisaikoja pyritään parhaillaan lyhentämään. Yhtenä syynä tähän on se, että sääntelykehys ei ole valmis, sillä vielä on hyväksymättä sekundäärilainsäädäntöä, joka mahdollistaisi kevyemmän lupamenettelyn muutosten ollessa vain vähäisiä. Ympäristölupia voitaisiin myöntää nopeammin myös, jos kapasiteetti on riittävää ja sähköinen ympäristörekisteri ja siihen liittyvät lupamenettelyt on digitalisoitu kokonaan kaikkia asiaan liittyviä palveluja varten. Lisäksi merenrantaa koskevien käyttöoikeussopimusten oikeudellinen kehys on vanhentunut ja estää investointeja olemassa olevaan ja uuteen infrastruktuuriin. Erityisesti teollisuus-, kaivannais- ja tukitoimintaan liittyvä infrastruktuuri hyötyisi erillisestä oikeudellisesta kehyksestä ottaen huomioon erittäin monimutkaiset turvallisuus- ja ympäristövaatimukset. Luotettavat sääntelyn vaikutustenarvioinnit olisivat yleisesti ottaen keskeinen väline tarpeettoman sääntelytaakan tunnistamisessa ja sen keventämisessä. Kun kiinteistörekisterikartoitus on saatu valmiiksi ja rekisteri on sisällytetty julkisen hallinnon ja verohallinnon keskeiseen tietojärjestelmään, yksityisen sektorin, viljelijät mukaan lukien, hallinnollisen taakan odotetaan kevenevän.

(25) Asiantuntijapalveluihin, erityisesti asianajajiin, arkkitehteihin, rakennusinsinööreihin ja tilintarkastajiin, sovelletaan tiukkoja säännöksiä, jotka vaikuttavat palvelujen tarjoamiseen kotimaassa ja kansainvälisesti (mukaan lukien ammattiin pääsyn vaatimukset, monialatoiminnan ja mainonnan rajoitukset, alueelliset rajoitukset ja joissakin tapauksissa palkkiotaulukot). Näissä asiantuntijapalveluissa myös yritysten lopettamisaste on alhainen. Vastaavasti EU:n sisäiseen kauppaan kohdistuu edelleen sääntelystä johtuvia rajoituksia erityisesti vähittäiskaupan alalle pääsyn, kaavoituksen ja lupia koskevien vaatimusten osalta. Apteekkialalla toimitaan edelleen noudattaen tiukkoja sijoittautumissääntöjä, kuten väestöön ja maantieteellisiin alueisiin liittyviä rajoituksia. Myös liikenne- ja televiestintäalojen alakohtaiset sijoittautumissäännöt ovat tiukempia kuin EU:ssa yleisesti. Sisämarkkinoilla ulkomaisille sijoittajille ja palveluntarjoajille koituu aloitus- ja sijoittautumiskustannuksia, joita kasvattavat verosääntöjen usein tapahtuvat muutokset, korkeat sääntöjen noudattamisesta aiheutuvat kustannukset ja sääntelyyn liittyvät esteet. Nämä rajoitukset korostuvat erityisesti asiantuntijapalveluissa ja vähittäiskaupassa sekä liikenne- ja verkkoaloilla.

(26) Kreikan tutkimuspolitiikan hallinnointi ja rahoituslähteet ovat edelleen hajallaan useissa ministeriöissä ja julkisyhteisöissä, ja näiden elinten välinen koordinointi on ollut heikkoa. Rahoituksen saannin osalta riskipääomasijoitukset jäävät selvästi alle EU:n keskiarvon ja paikallisen yksityisen pääomasijoittamisen, eivätkä riski- ja kasvupääomamarkkinat ole kehittyneet. Tämä johtuu tukeutumisesta valtion tukemiin aloitteisiin kypsien yksityisten markkinoiden sijaan. Vaikka rahoituksen saanti siemenvaiheessa on pitkälti vastaavaa kuin muualla EU:n jäsenvaltioissa, rahoitusmahdollisuudet pysyvät rajallisina, kun startup-yritykset ovat tulossa alku- tai kasvuvaiheeseen. Vaikka julkinen tuki yritysten tutkimus- ja kehitystyöhön onkin kasvanut, yksityisen sektorin menot jäävät edelleen huomattavasti jälkeen EU:n keskiarvosta. Tutkimuspolitiikan hallinnon vahvistaminen ja tutkimus- ja kehitysrahoituksen turvaaminen pitkällä aikavälillä ovat jatkossakin avainasemassa. Kreikan yritysten taloudellisia rajoitteita pahentavat entisestään maksujen viivästyminen, erityisesti julkisella sektorilla. Niiden pk-yritysten osuus, joihin julkisten elinten viivästyneet maksusuoritukset vaikuttavat, on huomattavasti EU:n keskiarvoa suurempi (33 % verrattuna 20 %:iin).

(27) Kreikan innovointipotentiaalia heikentää entisestään se, että digitaaliteknologian käyttöönotto on yrityksissä ja erityisesti pk-yrityksissä edelleen vähäistä. Vaikka edistymistä on tapahtunut, pk-yritysten digitalisaatio on edelleen huomattavasti EU:n keskiarvoa vähäisempää (55,95 % Kreikassa ja 71,39 % EU:ssa vuonna 2025). Yritykset ovat yleisesti ottaen jäljessä myös keskeisten digitaaliteknologioiden, kuten tekoälyn, pilvipalveluiden ja data-analytiikan, käyttöönotossa.

(28) Kreikka on jatkanut edistymistään oikeuslaitoksentehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamisessa muuttamalla siviiliprosessilakia parantaakseen siviili- ja kauppaoikeudellisia tuomioistuinkäsittelyjä ensimmäisessä oikeusasteessa ja muutoksenhakuasteessa sekä täytäntöönpanon yhteydessä ja digitalisoidakseen tuomioistuinten prosesseja. Kreikka on myös ottanut käyttöön uusia toimivaltajärjestelyjä julkisia hankintamenettelyjä koskevissa riita-asioissa. Kreikassa on valmisteltu vaihtoehtoisia riitojenratkaisumekanismeja koskeva säännöstö, jonka soveltamisala kattaa myös julkisia hankintoja koskevien riitojen ratkaisemisen, mutta säännöstön hyväksyminen on vielä kesken. Vaikka viime aikoina on otettu käyttöön joukko digitaalisten oikeuspalvelujen välineitä, tietotekniikan integrointi oikeudenkäyntimenettelyihin on edelleen kesken, sillä tietotekniikkaa käytetään vain joissakin tuomioistuimissa eikä se kata kaikkia työnkulkuja. Siviili-, rikos- ja hallintotuomioistuimissa vireillä olevat menettelyt kestävät pidempään kuin suurimmassa osassa EU:ta, mikä aiheuttaa huomattavaa ruuhkautumista, joka vaikuttaa erityisesti sopimus- ja omistusoikeuksien täytäntöönpanoon, täytäntöönpanomenettelyjen toteuttamiseen ja julkisia hankintoja koskevien riitojen ratkaisemiseen. Asiassa on kuitenkin edistytty viime aikaisten uudistusten ansiosta. Parannettavaa on edelleen myös tuomioistuinten organisaatiota ja tuomareiden asemaa koskevan lainsäädännön tarkistamisessa.

(29) Tällä hetkellä vain noin 20 prosentilla Kreikan alueesta on hyväksytty paikallinen kaupunkikaava. Kun maankäyttöä ei ole määritelty, sallitusta taloudellisesta toiminnasta ei ole varmuutta ja on rakennettu epävirallisesti, mikä puolestaan on aiheuttanut kestämätöntä painetta ympäristölle ja infrastruktuurille. Vaikka Kreikka on edistynyt huomattavasti kaupunkikaavoituksessa elpymis- ja palautumistukivälineen avulla, uudistus on saatettava päätökseen investointien nopeuttamiseksi.

(30) Kreikan sähköntuotannossa käytetään yhä enemmän uusiutuvia energialähteitä, mutta Kreikka on silti edelleen erittäin riippuvainen fossiilisista polttoaineista. Sähkön tukkuhinnat ovat geopoliittisen kehityksen takia entistä epävakaampia, mikä käy erityisen selkeästi ilmi Kreikassa, koska sähköntuotanto on suuresti riippuvaista maakaasusta. Kreikan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää useita uudistuksia ja investointeja, kuten varastointikapasiteetin lisäämisen, joiden odotetaan nopeuttavan vähähiilistämistä. Uusiutuvan energian tuotantokapasiteettia voidaan edelleen laajentaa lisäämällä merituulivoimaa, ja alueiden osoittaminen merituulivoimalle on olennainen askel sen kehittämisen helpottamiseksi. On kuitenkin aiheellista toteuttaa lisää toimia, joilla vähennetään Kreikan riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja alennetaan sähkön hintoja. Tällaisia toimia voisivat olla esimerkiksi kysyntäjouston edistäminen ja älymittareiden käyttöönoton nopeuttaminen, saarten sähköverkkoyhteyksien saattaminen valmiiksi, jakeluverkon tappioiden vähentäminen ja puuttuminen tekijöihin, jotka myötävaikuttavat korkeampiin sähkönhintoihin loppukuluttajien kannalta.

(31) Kreikassa on edelleen huomattavia, esimerkiksi teollisuuskäyttöä koskevia fossiilisten polttoaineiden tukia, ja asteittaiselle luopumiselle niistä vuoteen 2030 mennessä ei ole vahvistettu yksityiskohtaista aikataulua. Erityisesti sellaiset fossiilisten polttoaineiden tuet, joilla ei pyritä lievittämään energiaköyhyyttä eikä vahvistamaan energiaturvallisuutta, haittaavat sähköistämisprosessia eivätkä ole olennaisia teollisuuden kilpailukyvyn kannalta, minkä vuoksi niiden vähittäisen poistamisen voitaisiin katsoa olevan ensisijainen tehtävä. Kreikan energiaverotuksessa suositaan edelleen tietyissä tapauksissa maakaasua sähkön sijaan, mikä voi vaikuttaa ristiriitaiseen hintasignaaliin ottaen huomioon uusiutuvien energialähteiden kasvavan osuuden sähkön kokonaistuotannosta. Lopulliset energian hinnat ovat fossiilisten polttoaineiden osalta sähkön hintoja alhaisemmat, kun taas Kreikassa sähkön hinta suhteessa kaasun hintaan on EU:n jäsenvaltioiden korkein. Lisäksi Kreikka on EU:n jäsenvaltioista edelleen se, jossa dieselin valmisteverot ovat erityisen alhaiset bensiinin valmisteveroihin verrattuna, vaikka dieselpolttoaine on ympäristölle haitallisempaa. Siksi energiaverojen uudelleenkalibrointi ja fossiilisten polttoaineiden tukien poistaminen voisivat toimia tehokkaampina kannustimina sähköistämiseen. Myös tulolähteiden (esim. päästökauppajärjestelmä) kohdennetumpi käyttö mahdollistaisi sen, että keskeisiin tukijärjestelmiin (esim. uusiutuvien energialähteiden tili) voitaisiin osoittaa riittävästi resursseja ja samalla voitaisiin edistää teollisuuden ja liikennealan vähähiilistämistä, mikä edistäisi entisestään Kreikan vihreää siirtymää oikeudenmukaisella ja osallistavalla tavalla.

(32) Vaikka Kreikan ajoneuvokanta kuuluu EU:n vanhimpiin, kaupunkien bussikantaa on uusittu merkittävästi viime vuosina ottamalla käyttöön suuri määrä sähköbusseja. Kreikan liikennesektori on yksi maan suurimmista hiilidioksidipäästöjen aiheuttajista. Kreikan kannattaisi laatia investointisuunnitelman ja uudistuksia sisältävä kattava strategia liikennesektorin vähähiilistämisen edistämiseksi laajentamalla sähköisten liikennevälineiden käyttöä muun muassa parantamalla kaupunkien julkisen liikenteen kapasiteettia ja laatua. Saattamalla lisäksi päätökseen alueiden välisiä ja kaupunkien sisäisiä linja-autoliikennepalveluja koskevat tarjouskilpailut Kreikka luo turvallisemman ja suotuisamman ympäristön linja-autokalustonsa parantamiselle ja viherryttämiselle. Myönteinen vaikutus olisi myös tärkeimpien kaupunkien linja-autoasemien parantamisella, jolla edistettäisiin intermodaaliliikennettä. Lisäksi Kreikan matkustaja-aluskannan uudistamisesta saadaan merkittäviä taloudellisia etuja ja ympäristöhyötyjä, sillä Kreikan matkustaja-aluksista yli 80 prosenttia on yli 20 vuotta vanhoja eikä niissä käytetä vihreää teknologiaa. Kreikan elpymis- ja palautumissuunnitelman osana laadittiin Kreikan matkustaja-alusten uudistamista koskeva yleissuunnitelma, johon alusten parantamista, satamainfrastruktuuria ja rahoitusta koskevissa toimenpidepäätöksissä voidaan tukeutua.

(33) Kreikka on sitoutunut parantamaan kansallista rautatiejärjestelmäänsä. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tuetun ja käynnissä olevan rautatieuudistuksen tavoitteena on tehdä Kreikan rautatiealasta turvallisempi, tehokkaampi, yhdennetty, nykyaikainen ja asiakkaiden kysyntään reagoiva. Painopisteenä on rataverkon haltijan kapasiteetin ja investointien lisääminen. Näiden toimien tukemiseksi on olennaista, että Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmä otetaan käyttöön ja Kreikan rautatiealan sääntelyviranomaisen toimintavalmiuksia vahvistetaan ratkaisemalla muun muassa resurssien rajallisuus. Kehittämällä nykyaikaisen ja tehokkaan rautatiejärjestelmän Kreikka voi hyödyntää strategista asemaansa Euroopan, itäisen Välimeren ja Mustanmeren alueen välisenä väylänä ja kehittää luotettavan, kilpailukykyisen ja ympäristön kannalta kestävän liikennejärjestelmän, joka tukee alueellista kehitystä, yhteenkuuluvuutta, rajatylittäviä yhteyksiä ja talouskasvua.

(34) Kreikka on erityisen altis ilmastonmuutokselle ja siihen liittyville sään ääri-ilmiöille, kuten äärimmäiselle kuivuudelle, tulville, maastopaloille ja helleaalloille. Näiden ilmiöiden yleistyminen ja vakavuus edellyttävät kalliita infrastruktuurin jälleenrakennustöitä ja laajojen metsä- ja maatalousalueiden ennallistamista. Kreikalla ei ole tällä hetkellä kattavaa strategiaa eikä selkeää, alue- ja paikallishallinnon kattavaa vastuunjakoa ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvien investointien suunnittelua ja toteuttamista varten. Jos Kreikka perustaisi monitasoisen hallintojärjestelmän ja valtavirtaistaisi ilmastokestävyyttä koskevat näkökohdat julkishallinnossa ja keskeisillä sektoreilla (esimerkiksi energia ja liikenne), se loisi suotuisamman kehyksen, jonka avulla voitaisiin varmistaa keskeiseen infrastruktuuriin tehtävien investointien ilmastokestävyys kestävällä ja vaikuttavalla tavalla kaikkialla maassa, rannikkoalueet ja saaret mukaan lukien. Tämä edellyttäisi, että riskitietoinen suunnittelu nostettaisiin etusijalle ja riittäviä julkisia ja yksityisiä investointeja saataisiin liikkeelle erityisesti sektoreilla, joilla ilmastohaavoittuvuuksiin ei edelleenkään puututa riittävästi, mukaan lukien liikenne ja merenkulusta riippuvaiset alat, joihin kohdistuu merkittäviä ilmastoriskejä. Lisäksi Kreikan kannattaisi omaksua katastrofiriskien rahoituksessa jäsennelty toimintatapa ja ryhtyä lisätoimiin yksityisten vakuutusten kattavuuden lisäämiseksi, pääasiassa hyväksymällä ja panemalla täytäntöön kansallinen strategia yksityisten vakuutusten tarjoamiseksi luonnonkatastrofien varalta. Yksityinen vakuutusturva on edelleen yksi EU:n heikoimmista ja erot Attikan alueen ja muiden alueiden välillä ovat suuria huolimatta muutaman viime vuoden aikana käyttöön otetuista toimenpiteistä, joiden vaikutusten odotetaan näkyvän keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä.

(35) Kreikka on yksi eniten vesistressistä kärsivistä jäsenmaista. Maatalous on suurin vesivarojen kuluttaja, ja sen osuus veden kokonaiskulutuksesta on yli 80 prosenttia. Kreikan vesihuoltoon kohdistuu merkittäviä paineita, ja tilannetta pahentavat pitkittyneet kuivuusjaksot ja äärimmäisen voimakkaat sateet. Pinta- ja sadeveden keräämiselle ja varastoinnille ei ole riittäviä puitteita, ja käsitellyn jäteveden uudelleenkäyttö on vähäistä. Kreikka on laatinut elpymis- ja palautumissuunnitelmassaan uuden kansallisen vesistrategian vesivarojen tehokasta ja kestävää käyttöä varten ja tehnyt pilottialoitteen tärkeimpien vesilaitosten uudelleenorganisoinnista. Tämän strategian täytäntöönpano sekä investoinnit kestävään vesihuoltoon ja infrastruktuuriin ovat ratkaisevan tärkeitä kestävän infrastruktuurin rakentamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä vesivarojen tehokkaan käytön edistämiseksi. Kreikka on lisännyt vesi-investointien määrärahoja koheesiopolitiikan väliarvioinnissa. Veden niukkuutta voidaan lievittää ja kestävän vesihuollon yleistä tehokkuutta parantaa kiertotalouden mukaista vesihuoltoa ja kysynnän hallintaa edistävillä aloitteilla sekä toimilla, joilla lisätään yleistä tietoisuutta asianmukaisesti käsitellyn jäteveden arvosta ja turvallisuudesta.

(36) Kreikalla on haasteita jätehuollossa. Vaikka vuonna 2022 käyttöön otettiin kaatopaikkavero ja jätehuoltolaitoksia on pyritty toteuttamaan, noin 80 prosenttia yhdyskuntajätteestä sijoitetaan edelleen kaatopaikalle. Jätehuoltoon tarvitaan kokonaisvaltaisempi ja yhdennetympi toimintatapa, sillä asianmukaisia kierrätyslaitoksia ei ole ja kierrätysastetta on onnistuttu nostamaan vain vähän: se on vain 17,4 prosenttia verrattuna EU:n 48 prosenttiin. Näiden haasteiden ratkaisemiseksi on erittäin tärkeää saattaa alueelliset jätehuoltosuunnitelmat ajan tasalle jätepuitedirektiivin vaatimusten mukaisesti ja investoida kiinteän jätteen käsittelyn infrastruktuuriin. Tällaisia toimia olisivat muun muassa ”maksa itse omat jätekustannuksesi” -järjestelmien hyväksyminen, erilliskeräysohjelmien oikea-aikainen toteuttaminen ja alueellisten kiinteän jätteen käsittelylaitosten valmiuksien vahvistaminen erityisesti saarten kaltaisilla alueilla, joilla kapasiteettirajoitukset pahenevat matkailun huippukausien aikana. Näitä toimia toteuttamalla Kreikka voi vähentää riippuvuuttaan kaatopaikoista, kasvattaa kierrätysastetta ja edistää toimivampia jätehuoltokäytäntöjä.

(37) Kreikan työllisyyskehitys on ollut viime vuosina hyvää, ja ero EU:n keskiarvoon on pienentynyt. Naisten vähäinen osallistuminen työmarkkinoille johtaa kuitenkin sukupuolten väliseen työllisyyseroon, joka on lähes kaksinkertainen EU:n keskiarvoon verrattuna. Parannuksista huolimatta Kreikassa on yhä myös huomattavan paljon nuoria, jotka ovat työelämän ja koulutuksen ulkopuolella (13,6 % vuonna 2025), ja haavoittuvassa asemassa olevilla väestöryhmillä, kuten vammaisilla tai romaneilla, on erityisiä vaikeuksia päästä työmarkkinoille. Joustavien työjärjestelyjen edistäminen edelleen ja lastenhoitopalvelujen ja pitkäaikaishoidon palvelujen lisääminen voivat muodostaa perustan työssäkäynnin lisääntymiselle erityisesti nuorten, naisten ja haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien keskuudessa ja parantaa työpaikkojen laatua. Keskeisiä toimia ovat edelleen myös aktiivisen työvoimapolitiikan vahvistaminen ja osaamisen kohtaanto-ongelmien korjaaminen suuntaamalla koulutusjärjestelmiä paremmin työmarkkinoiden tarpeisiin ja parantamalla aikuiskoulutusohjelmien koordinointia, vaikuttavuutta ja tuloksia. Vaikka strategisia puitteita ollaan ottamassa käyttöön ja joitakin toimenpiteitä ollaan toteuttamassa, suuri osa väestöstä on edelleen köyhyysvaarassa. Lisäksi sosiaalisten tulonsiirtojen vaikuttavuus on alle EU:n keskiarvon ja viime vuosina merkittävästi heikentynyt. Täyttämättömät sairaanhoitotarpeet, pitkäaikaishoidon vähäinen tarjonta, korkeat asumiskustannukset ja puutteesta kärsivien osuus korostavat vakaan sosiaalisen suojelun järjestelmän ja lisätoimien tarvetta. Sosiaali- ja peruspalvelujen saatavuus on edelleen rajallista, mistä on haittaa marginalisoituneille ja syrjäisille yhteisöille.

(38) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla EU:n varoilla vastataan, Kreikalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät koulutukseen. Varhaiskasvatukseen osallistuminen kolmen vuoden iästä oppivelvollisuuden alkamiseen on edelleen vähäistä. Vuonna 2019 (jolta Eurostatin viimeisimmät Kreikkaa koskevat tiedot ovat peräisin) Kreikka oli varhaiskasvatukseen osallistumisessa EU:n jäsenvaltioista viimeisellä sijalla. Tuoreempien tietojen puute vaikeuttaa edistymisen seurantaa. Myös pienempien lasten varhaiskasvatukseen osallistuminen on edelleen vähäistä. Vuonna 2024 alle kolmevuotiaista kreikkalaislapsista 28,8 prosenttia osallistui varhaiskasvatukseen (EU:ssa 39,3 %). Köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien lasten osuus on erityisen alhainen. Kreikkaa kehotetaan parantamaan alle kolmevuotiaiden lasten osallistumisastetta, jotta se saavuttaisi tarkistetun Barcelonan tavoitteen eli 42,8 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

(39) OECD:n kansainvälisen oppimistulosten arviointiohjelman (PISA) viimeisimpien, vuoden 2022 tulosten mukaan suuri osa kreikkalaisista 15-vuotiaista koululaisista ei yllä perustaidoissa vähimmäistasolle. Heikosti suoriutuvien osuus on EU:n suurimpia, ja se on kasvanut vuodesta 2018 kaikissa sosioekonomisissa ryhmissä, mikä viittaa rakenteellisiin ongelmiin koulutusjärjestelmän laadussa ja yhdenvertaisuudessa. Nämä Kreikan koulutustuloksia heikentävät haasteet voivat liittyä koulutuspolitiikan niukkaan rahoitukseen, koulujen rajalliseen riippumattomuuteen, vanhanaikaisiin oppilasarviointimenetelmiin, vaikeuksiin ottaa käyttöön osaamispohjaisia opetusmenetelmiä ja erityisiä vammaisille ja oppimisvaikeuksista kärsiville oppilaille tarkoitettuja opetusmenetelmiä. Opettajien mahdollisuudet jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen ovat edelleen vähäiset, mikä yhdessä opettajien arviointikulttuurin puuttumisen kanssa vaikuttaa edelleen koulutuksen laatuun.

(40) Aikuisista 16,6 prosenttia osallistui koulutukseen vuonna 2022, mikä on huomattavasti EU:n keskiarvoa vähemmän ja huomattavasti jäljessä Kreikan vuodelle 2030 asettamasta 40 prosentin tavoitteesta. Koska osaamistarpeiden ennustamismekanismien vaikuttavuus on rajallinen, osaamisen kohtaanto-ongelmia on edelleen joistakin viime aikaisista parannuksista huolimatta. Ammatillisen koulutusjärjestelmän huono suorituskyky heikentää pyrkimyksiä kuroa umpeen työmarkkinoiden osaamisen kysynnän kuilua, vaikka käynnissä olevilla uudistuksilla ja aloitteilla pyritään puuttumaan tähän ongelmaan. Kysynnän kasvusta huolimatta tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoiden osuus kaikista työntekijöistä on EU:n alhaisin, 2,5 prosenttia. Lisäksi digitaalisilta taidoiltaan vähintään perustasolla olevien aikuisten osuus oli 50,96 prosenttia vuonna 2025, mikä on 10 prosenttiyksikköä vähemmän kuin EU:ssa keskimäärin. Näihin haasteisiin vastaaminen auttaisi myös tukemaan ylöspäin tapahtuvaa sosiaalista lähentymistä komission yksiköiden sosiaalisen lähentymisen kehyksestä tekemän toisen vaiheen maa-analyysin ([17]) mukaisesti.

(41) Asuntojen hinnat ovat nousseet nopeasti vuodesta 2019 lähtien, mikä johtuu suuresta kysynnästä ja vähäisestä rakennustoiminnasta. Kotimainen kysyntä voimistui pandemian jälkeisenä aikana ja on pysynyt suurena. Ulkomainen kysyntä – jota on kannustettu kultaviisumiohjelmalla ja matkailualan investointimahdollisuuksilla – hidastui jonkin verran vuonna 2025. Asuntotarjontaa rajoittavat vuosia kestäneet hitaat asuntoinvestoinnit, jotka EU:n vertailussa ovat edelleen vähäisiä rakennustoiminnan viimeaikaisesta kasvusta huolimatta. Asuntojen hintojen ja vuokrien kasvu on tulojen kasvua suurempaa, mikä heikentää asuntojen kohtuuhintaisuutta ja vaikuttaa näin ollen suureen osaan väestöstä. Osana Kreikan elpymis- ja palautumissuunnitelmaa on valmisteilla kansallinen asuntostrategia ja julkisten kiinteistöjen vastavuoroinen vaihto-ohjelma (*Kinoniki Antiparochi*), jotta yksityisen sektorin kehittäjille voidaan tarjota kannustimia investoida kohtuuhintaiseen ja sosiaaliseen asuntotuotantoon.

(42) Kreikka on elpymis- ja palautumissuunnitelmansa avulla investoinut siirtymiseen kohti perusterveydenhuoltoon perustuvaa terveydenhuoltojärjestelmää. Näiden toimien pohjalta on edistettävä edelleen laadukkaan ja kohtuuhintaisen terveydenhuollon saatavuutta ja vastattava lukuisiin täyttämättä jääneisiin terveydenhuollon tarpeisiin, joista kansalaiset ovat ilmoittaneet. Tässä yhteydessä on varmistettava omalääkärijärjestelmän uudistuksen ja lähetejärjestelmän toiminta sekä käsiteltävä sairaanhoitaja- ja yleislääkäripulaa sekä näiden ammattien maantieteellistä epätasapainoa, joka on edelleen keskeinen haaste ja haittaa hoitoon pääsyä. Tähän liittyy myös se, että potilaiden itse suorittamien maksujen osuus on Kreikassa edelleen yksi EU:n korkeimmista. Tämän korjaamiseksi on tärkeää tarkastella terveydenhuollon omavastuuosuuksien määrää ja varmistaa hammashoidon julkinen kattavuus. Kun otetaan huomioon Kreikan investoinnit terveydenhuollon digitaaliseen siirtymään, lisätoimet digitaalisen terveysosaamisen parantamiseksi nopeuttavat osaltaan sähköisen terveydenhuollon välineiden ja palvelujen käyttöönottoa. Jatkossa on ratkaisevan tärkeää tarjota saataville ja hyödyntää korkealaatuisia tietoja koko alalta, jotta voidaan edistää vaikuttavien politiikkojen kehittämistä terveydenhuoltojärjestelmän haasteisiin vastaamiseksi.

([17]) SWD(2026) 122 final – Toisen vaiheen maa-analyysi sosiaalisesta lähentymisestä sosiaalisen lähentymisen kehyksen mukaisesti.

(43) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2026, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia vuonna 2026 annetun, euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Kreikalle annettava suositus 1 auttaa noudattamaan ensimmäistä, toista, kolmatta ja neljättätoista euroalueen suositusta, suositus 2 auttaa noudattamaan neljättä euroalueen suositusta, suositus 3 auttaa noudattamaan seitsemättä, kahdeksatta ja yhdeksättä euroalueen suositusta, suositus 4 auttaa noudattamaan seitsemättä euroalueen suositusta ja suositus 5 auttaa noudattamaan viidettä euroalueen suositusta.

(44) Koska inhimillisellä pääomalla on ratkaiseva rooli unionin kilpailukyvyn ja strategisen riippumattomuuden parantamisessa, neuvosto suositti vuonna 2026, että jäsenvaltiot toteuttavat toimia, joilla vastataan kiireellisesti inhimilliseen pääomaan liittyviin, kilpailukykyä haittaaviin rakenteellisiin haasteisiin osaamisen ja koulutuksen osa-alueilla. Kreikalle osoitetuilla vuoden 2026 maakohtaisilla suosituksilla voidaan myötävaikuttaa inhimillistä pääomaa unionissa koskevan neuvoston suosituksen noudattamiseen,

SUOSITTAA, että Kreikka toteuttaa vuosina 2026 ja 2027 toimia, joilla se

1. pitäytyy edelleen neuvoston 21 päivänä tammikuuta 2025 suosittamissa nettomenojen enimmäiskasvuprosenteissa, mutta hyödyntää joustoa, joka on neuvoston aktivoiman kansallisen poikkeuslausekkeen nojalla sallittu; lisää yleisiä puolustus- ja turvallisuusmenoja sekä puolustusvalmiutta ja varmistaa samalla velkakestävyyden ja varainkäytön tehokkuuden sekä mukauttaa talousarviota asteittain rakenteellisesti suurempien puolustusmenojen ylläpitämiseksi; varmistaa, että toimenpiteet, joita toteutetaan kriisin aiheuttaman energian hintojen nousun vaikutusten lieventämiseksi, ovat väliaikaisia, haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien suojelemiseen tai energiaintensiivisten yritysten tarpeisiin kohdennettuja sekä energiansäästökannustimet säilyttäviä, ja että niistä julkiselle taloudelle aiheutuvat kustannukset ovat sopusoinnussa unionin finanssipolitiikan kehyksen puitteissa tehtyjen sitoumusten kanssa; jatkaa toimia verosäännösten noudattamisen parantamiseksi muun muassa keskittämällä ja digitalisoimalla edelleen tulli- ja verotarkastuksia ja parantamalla verojärjestelmän läpinäkyvyyttä arvioimalla ja järkeistämällä verotukia; parantaa edelleen julkishallinnon vaikuttavuutta ja tehokkuutta panemalla monitasoisen hallintomallin kaikilta osin täytäntöön; jatkaa pankkien ja luotonhallinnoijien hallussa olevien järjestämättömien lainojen määrän vähentämistä nopeuttamalla likvidaatioon liittyviä tuomioistuinmenettelyjä;

2. varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa toteutettujen uudistusten ja investointien jatkuvuuden; pitää yllä koheesiopolitiikan ohjelmien toteuttamisvauhtia ja tarvittaessa hyödyntää varojen uudelleenkohdentamista koheesiopolitiikan säännöstön väliarvioinnin yhteydessä sovittuihin strategisiin painopisteisiin ja joustomahdollisuuksiin;

3. yksinkertaistaa sääntelyä ja virtaviivaistaa ja digitalisoi hallinnollisia menettelyjä; saattaa ympäristölupiin ja merenrantaa koskeviin käyttöoikeussopimuksiin liittyvät sääntelykehykset valmiiksi; poistaa asiantuntijapalveluiden harjoittamiseen ja yritysten perustamiseen liittyviä uusien tulokkaiden kohtaamia suuria esteitä; parantaa kansallisen tutkimus-, kehitys- ja innovointijärjestelmän hallinnointia vähentämällä tutkimuspolitiikan hallinnoinnin ja rahoituslähteiden hajanaisuutta; helpottaa startup- ja scaleup-yritysten rahoituksen saantia, myös kehittämällä paikallisia yksityisen pääoman ja riskisijoittamisen markkinoita; edistää yritysten ja erityisesti pk-yritysten digitalisaatiota; jatkaa edelleen toimia, joilla yksinkertaistetaan oikeudenkäyntimenettelyjä ja lyhennetään niiden kestoa nopeuttamalla siviilioikeudellisia ja julkisia hankintamenettelyjä; saattaa kaupunkisuunnittelua koskevan uudistuksen valmiiksi huolehtimalla koko alueen kattavien kaupunkikaavojen voimaantulosta;

4. edistää sähkön kohtuuhintaisuutta kehittämällä joustoratkaisuja, saattamalla valmiiksi saarten yhteydet verkkoon ja parantamalla jakeluverkon laatua ja kapasiteettia, sekä laajentaa edelleen uusiutuvan energia tuotantoa myös merituulivoimakapasiteetin avulla; mukauttaa energiaverotusta sähköistämisen edistämiseksi ja toteuttaa konkreettisia toimia fossiilisten polttoaineiden tukien asteittaiseksi poistamiseksi erityisesti teollisuudessa; nopeuttaa liikennesektorin vähähiilistämistä, saattaa valmiiksi linja-autoliikenteen uudistuksen ja laajentaa ja päivittää kansallista rautatiejärjestelmää muun muassa ottamalla käyttöön Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmän; parantaa kykyä sietää ilmastonmuutosta varmistamalla keskeisen infrastruktuurin ilmastokestävyyden ja ryhtyy toimiin yksityisen vakuutusturvan kattavuuden lisäämiseksi luonnonmullistuksista aiheutuvien vahinkojen varalta, mukaan lukien hyväksymällä kansallisen strategian; parantaa vesihuoltoa ja -infrastruktuuria; saattaa jätehuoltosuunnitelmat ajan tasalle ja parantaa kiinteän jätteen käsittelyä myös aluetasolla ja saarilla;

5. nostaa naisten, nuorten ja haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien työllisyysastetta ja parantaa työpaikkojen laatua tehostamalla joustaviin työjärjestelyihin liittyvää työtä ja laajentamalla virallista varhaiskasvatusta ja pitkäaikaishoitoa; parantaa koulutustuloksia laajentamalla opettajien koulutusta ja koulujen riippumattomuutta; virtaviivaistaa edelleen sosiaalietuuksia ja parantaa edelleen palvelujen saatavuutta; laajentaa kohtuuhintaista ja sosiaalista asuntotarjontaa muun muassa uudella rakennussäännöstöllä; edistää laadukkaan ja kohtuuhintaisen terveydenhuollon saatavuutta vahvistamalla perusterveydenhuoltoa, torjumalla sairaanhoitaja- ja lääkäripulaa ja näiden ammattien maantieteellistä epätasapainoa ja pienentämällä potilailta perittäviä maksuja.

Tehty Brysselissä 10 päivänä heinäkuuta 2026.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

S. HARRIS